

GLASNIKOVE KNJIGE

NOVA IZDANJA SLUŽBENOG GLASNIKA

MAJ 2010.

KAPITALNA IZDANJA

POJMOVNIK MIŠLJENJA O LJUDSKOM DRUŠTVU

OVAJ AUTORITATIVNI PRIRUČNIK JE NAMENJEN SVIMA KOJI SU OZBILJNO ZAINTERESOVANI ZA SAVREMENO AKADEMSKO PROMIŠLJANJE O MESTU POJEDINCA U DRUŠTVU

ENCIKLOPEDIJA DRUŠTVENIH NAUKA

PRIREDLI: ADAM KUPER I DŽESIKA KUPER

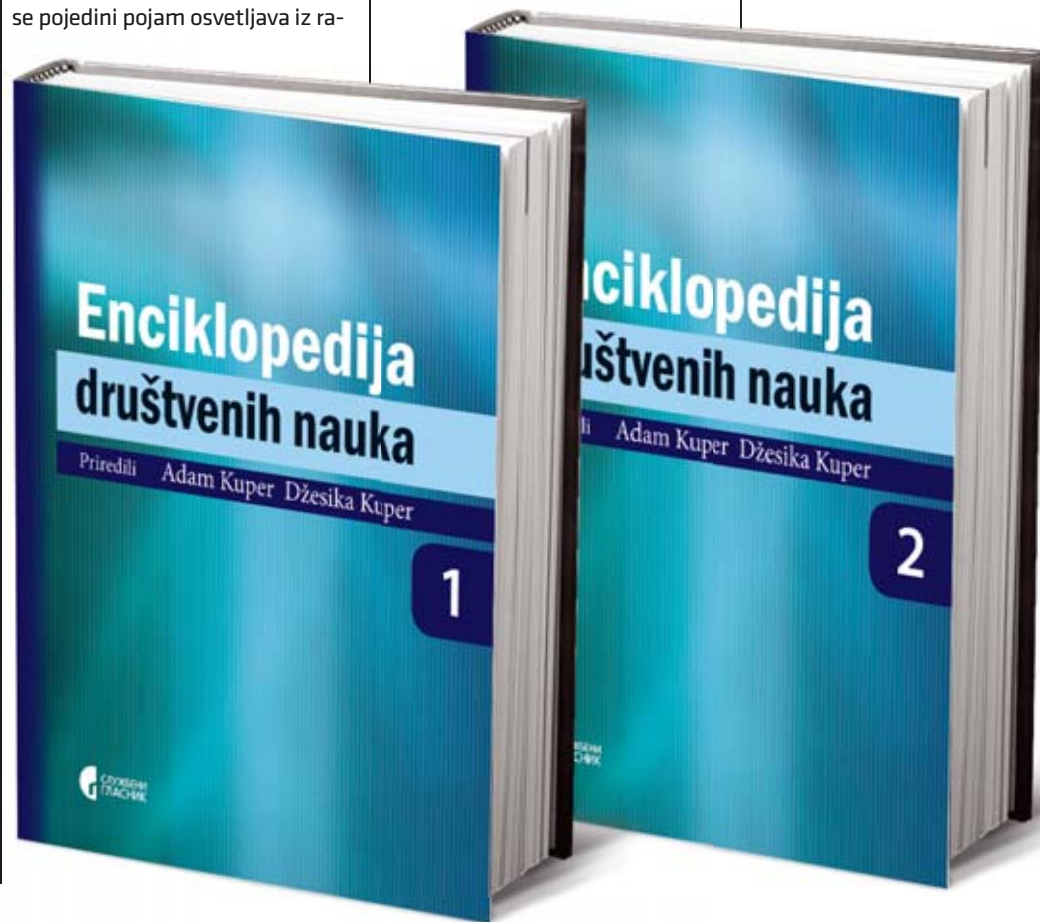
PREVOD: NIKOLA S. KRZNARIĆ, PREDRAG J. MARKOVIĆ

Zahvaljujući Službenom glasniku, pred ovdašnjim čitaocima pojavljuje se kapitalno leksikografsko izdanje, monumentalna dvotomna *Enciklopedija društvenih nauka*. Knjigu su priredili antropolog Adam Kuper i urednica *Kembridž Juniverstiti Presa* Džesika Kuper, a na njenom realizovanju bilo je angažovano preko četriristo istaknutih stručnjaka iz različitih zemalja. Na oko 1600 stranica i kroz oko 500 odrednica, *Enciklopedija društvenih nauka* obrađuje širok raspon pojmova iz različitih naučnih disciplina – od antropologije, ekonomije, filozofije i istorije, preko psihologije, kriminologije, prava, politike, metoda društvenog istraživanja, sociologije i drugog, do demografije, studija kulture, ljudskih prava, medicine, lingvistike i kriminologije. Posebne enciklopedijske jedinice odnose se na značajne ličnosti koje su obeležile određenu oblast, na primer, Džon Majnard Kejnz, Noam Čomski, Žak Derida, Čarls Darvin ili Karl Marks, zatim na pojmove kojima se pojedine naučne discipline bave, kao što su vlast, tržište, kargo kult, incest, ekonomska kriza, genocid, folklor ili demokratija; takođe, zasebne jedi-

nice odnose se na pojedine oblasti, kao što su industrijska psihologija, ženske studije, teorija igara, kognitivna neuronauka, ekonomska geografija, teorija cena ili transkulturna psihijatrija. Svaka odrednica ima formu mikroeseja u kojem se pojedini pojam osvetljava iz ra-

zličitih uglova i uz korišćenje interdisciplinarnog pristupa, a odrednici je pridodat i spisak osnovne i dodatne literature koja se određenim pojmom bavi. Srpsko izdanje *Enciklopedije društvenih nauka* urađeno je prema poslednjem, trećem izdanju ove knjige iz 2004. godine, te su se tako u njemu našli aktuelna dostignuća i teorije iz oblasti društvenih nauka, nastali na prela-

zu dva milenijuma. Prevod na srpski zajednički potpisuju Nikola S. Krznarić i Predrag Marković, dok su stručnu recenziju uradili Mirjana Rašević, Aleksandar Stojanović, Žarko Trebješanin i Ilija Vujačić, koji je i urednik izdanja. "*Enciklopedija društvenih nauka* pruža globalni uvid u ključna pitanja društvenih nauka", skreću pažnju priređivači. "U oko 500 odrednica obuhvaćen je niz veći-

tih, kao i novih, bitnih oblasti naučnih i istraživačkih metoda. Naučnici se fokusiraju na teorijske rasprave od neoevolucionizma i teorije racionalnog izbora do poststrukturalizma, i nalaze rešenja za pitanja koja zadiru u društvene nauke. Kako geni utiču na ponašanje? Kakva je priroda svesti saznanja? Koji su uzroci siromaštva? Gde su koreni sukoba, ratova, revolucija i genocidnog nasilja? Ovaj autoritativni priručnik je namenjen svima koji su ozbiljno zainteresovani za savremeno akademsko promišljanje o mestu pojedinca u društvu. Da bi čitaoci stekli uvid na koji način su obrađeni pojedini pojmovi, iz *Enciklopedije društvenih nauka* prenosimo odrednicu "memi", koja sa odnosi na pojam koji je nedavno skovao Ričard Dokins i koji je danas predmet mnogih polemika u savremenim akademskim krugovima.

R. V.

MEMI

Mem je reč koju je skovao Ričard Dokins kako bi identifikovao kulturna obeležja koja se po sebi mogu kopirati. Do sada se reč "mem" javljala dovoljno često, pa je uneta u *Oksfordski rečnik engleskog jezika*, gde je definisana kao "element kulture za koji se može reći da se prenosi negenetskim putem, posebno podražavanjem". Ideja da se u procesu socijalnog učenja mogu kopirati sitne informacije, razdvaja memetiku od ostalih pristupa prirodi kulturne evolucije, u kojima se ili tvrdi da socijalno prenošenje informacija nije važno (npr. u evolucionoj psihologiji, sociobiologiji) ili da ne mora da podrazumeva kopiranje infor-

1 Dokins je, kako i sam kaže, želeo da reč „mem“ (grč. „mimos“, engl. „mimic“, srp. „mimički“, „podražavajući“), koja predstavlja skraćenicu od reči „mimeme“ (grč. „mimos“, „mimički“) upotrebi kao jednosložnu da bi ličila na reč „gene“ - „gen“. Otuda, ako su u pitanju geni, možemo da kažemo i da su u pitanju memi. Dokins je definisao mem kao jedinicu prenošenja kulture ili kao jedinicu podražavanja, dakle kao jedinicu socijalne evolucije (Prim. prev.)

macija (teorija koevolutivnog prenošenja kulture preko gena) (Laland i Brown). Zbog pretpostavke da se memi menjaju, nasleđuju i da prolaze kroz proces odabiranja može se, bar potencijalno, smatrati da oni čine osnovu evolucione teorije kulturne promene. Sem toga, memi su evolucionisti činili za koje se veruje da se sami održavaju. Po mišljenju memetičara, kulturna svojstva ne predstavljaju samo individualizovane jedinice prenošenja kulture, ili meme, već u sebi nose i moć da, na neki način, utiču na stvaranje vlastite kopije. To znači da memi možda utiču na postojanost kulturnih obeležja koja ne pogoduju neposredno biološkim sposobnostima grupe u kojoj se javljaju. Dokins je prvobitno mislio da bi memi mogli obuhvatati načine ponašanja, rukotvorine ili različite proizvode duha kao što su "melodije, ideje, lozinke, odeća, grnčarija i lukovi". On je kasnije, ipak, tvrdio da samo mentalna informacija ima sposobnost samoreprodukcije. Iako je Dokins prvobitno želeo da memi posluže kao talon gena, kao alternativni

primer načina na koji bi mogla da funkcioniše jedinica podražavanja kulturnih elemenata (replicator), malo je truda uloženo da bi se objasnila uloga mema u načinu čovekovog života (Blackmore; Dennett; Aunger). Istovremeno, ideja o memima nije pokrenula neki značajan broj eksperimentalnih radova, pa čak i neki njeni prvi pobornici sumnjaju da će memetika ikada postati nauka u pravom smislu reči (Dennett). Iako u većini slučajeva ne postoji neka praktična korist od ideje o memima, izuzetak čine studije u kojima je, u vremenskim razmacima i na određenim mestima, praćen nastanak poja ptica. Linč je, na primer, pokazao da se frekvencija glasovnih elemenata u poju obične zebe ("meme") sistematski menjala na način koji se mogao predvideti na osnovu selektivnih evolucionih sila koje su delovale na populacije ptica. Naučnici koji istražuju društvo oprezno su nastojali da ovakav pristup prošire i na ljudska bića. Razlog tome je što je memetika zamišljena pre kao dar-

REČ PREVODILACA

PREDRAG J. MARKOVIĆ:

"U kulturi koja nema ni svoj rečnik, svaka enciklopedija je dragocena, pogotovo ovakva, koja obuhvata istoriju, filozofiju, pravo, sociologiju, antropologiju, ekonomiju, psihologiju, rodne studije i studije kulture. A istovremeno je pristupačna za laike – zato je *Enciklopedija društvenih nauka* para Kuper jedna od najpopularnijih u svojoj vrsti.

Što se jezika tiče, kod nas zbrku prave poluobrazovani 'eksperti'. Oni, da bi naglasili kako su učeni, a pre svega svetski ljudi, vole da ubacuju strane reči, često po-

grešno, kao komični likovi Jovana Sterije Popovića. Na tom srenglish (srpski+engleski) jeziku moglo bi se reći: Ova publikacija je faktički invent od koga imaju benefit i oni manje edukovani, jer je to esencijalno grinfild projekt. U prevodu: ova knjiga je izdavački događaj, jer će se njom koristiti ne samo naučnici, a predstavlja suštinski poduhvat na neuzoranoj ledini naše leksikografije. Pokušali smo, naravno, da svaki pojam nazovemo našim imenom, posebno moj kolega Krznarić. Nadam se da smo uspeli."

NIKOLA S. KRZNARIĆ:

"Materijal knjige zadiru u stanje društvenih nauka na samom početku XXI veka. Kako se retko nailazi na prikaze savremenih kretanja u ovoj oblasti, prevodilac, uz stručnjake-redaktore, nastojao je da standardizuje pojmove i u okviru svojih moći bar

umanji terminološke nedoumice u ovim naukama. Ovo obimno delo (u dva toma i na 1600 strana), sa opsežnim registrom pojmova i imena (uz napor da se standardizuje transkripcija stranih imena), možda je jedno od najznačajnijih referentnih dela prevodilačkog rada za poslednjih nekoliko godina. Rad na prevodenju ovog dela, imajući u vidu broj naučnih disciplina, zahtevao je višeslojnu pažnju. Neophodno je napomenuti da su mnoge pojave koje jezik označava uslovljene postojećom praksom i da se adekvatno ne mogu preneti iz

jednog jezika u drugi. Upravo stoga, u nemogućnosti da se iznađe nova reč često se mora pribeci objašnjenju tih pojava (iz edukativnih razloga, u zagradama su ostavljeni originalni termini, a ponekad, prevodilac je našao za shodno da u fusnotama ponudi i šira objašnjenja). Posebnu poteškoću su predstavljali termini za koje mi nemamo odgovarajuće reči pa smo prinuđeni da se koristimo usvojenicama koje prosečnom obrazovanom čitaocu možda ništa ne znače. Danas se, cimo, kada je reč o berzanskim poslovima, sasvim normalno govori o

vinistička nego kao lamarkistička teorija kulturne evolucije. U tom smislu, memetičari se ne slažu s postavkom da su nove pojave u kulturi namerno smišljene zbog rešavanja konkretnih problema, ili da ljudi menjaju kulturna obeležja kako bi drugi mogli da ih uče (čemu kao primer služi nasledivane "stečene" varijacije). Kritičari tvrde da se zanemarivanjem čovekove racionalnosti i intencionalnosti, pa time i smislenosti njegovog ponašanja, uništava legitimnost memetičkog projekta (npr. Kuper). Istovremeno, teorijski se ne može opravdati pretpostavka – zbog toga što se kultura javlja – da se ona se temelji na evolutivnim promenama koje se dešavaju u jedinici podražavanja kulturnih elemenata (replicator). Biološka evolucija može da se sastoji u udvostručavanju biološkog entiteta, gena, ali to se nužno ne odnosi i na svaki evolucionni proces – darvinizam je opštiji teorijski okvir, koji obuhvata varijabilnost, odabiranje i čuvanje informacija (Cziko).

Memetiku opterećuje i niz drugih problema, velikih i malih. Jedan od najvećih je to što je selekcija mema u standardnom modelu tautološka: uspešnost mema se određuje pre na osnovu njihovog vremenskog trajanja, nego na osnovu njihovih nezavisnih svojstava koja mogu da uslove pojavu niza određenih alternativa (Blackmore). Netautološki model selekcije mema koncipirao je Aunger na osnovu dokaza o mentalnim predstavama i manipulaciji informacijama do kojih se došlo u oblasti neuronauke. Te tvrdnje, ipak, još nisu potvrđene.

Jedan od manjih problema s memima jeste taj što mutacija mema može da bude reda veličine mutacije gena (Dawkins; Dennett). Modeli pak pokazuju da se memi čak mogu menjati pri svakoj reprodukciji i da se time ne umanjuje značaj osnovne postavke da oni služe kao osnova evolucionog rodoslova (Henrich i Boyd).

Mnogo ozbiljnija zamerka je ta što se smatra da memetika nije u dovoljnoj meri u skladu sa psihološkom teorijom

kada se govori o procesu socijalnog učenja. Gledište po kojem su memi "duhovni virusi" koji slobodno mogu da se šire u populacijama domaćina kao žrtava, čini se da je u suprotnosti sa tvrdnjom da mozak veoma uspešno može da filtrira informacije koje se primaju iz spoljašnje sredine.

S tim u vezi je i problem koji proističe iz činjenice da memetičari obično poistovećuju mehanizme podražavanja i udvostručavanja koji postoje u memima. Uvrežena je tvrdnja da je, ukoliko podražavanje definišemo kao sposobnost da se pri posmatranju kopiraju ponašanje ili ideje, sigurno da rezultat tog posmatranja mora biti udvostručena informacija. Ipak, čak i ako prihvatimo da je prenošenje društvenih informacija proces u kojem se one mogu udvostručavati, iz toga ne proističe da je razlog za to u samoj informaciji. Drugi procesi – poput uobičajenih psihičkih mehanizama na osnovu kojih možemo da donesemo zaključak o psihičkim ili kulturnim pojavama na osnovu čulnih podataka – vodili bi

do istog rezultata. Činjenica da ljudska bića raspolažu složenim sposobnostima stečenim u procesu socijalnog učenja – ne može poslužiti kao dokaz da postoje memi.

Ako dokazi za udvostručavanje informacija kroz socijalnu komunikaciju nisu empirijski potvrđeni, ideju o postojanju mema trebalo bi odbaciti. Naučnici tada ne bi imali nikakvog razloga da se pozivaju na meme u svojim objašnjenjima socio-kulturnih pojava. To bi ipak predstavljalo doprinos nauci, zato što bi se time uklonila hipoteza o načinu na koji funkcioniše kultura. Tada bi naučnici morali iskoristiti preostalu zanimljivu mogućnost da razviju evolucionu teoriju kulturne promene koja ne zavisi od udvostručavanja beznačajnih informacija. U međuvremenu će memi kao pojam i dalje nadahnjivati rasprave u nizu disciplina, od istorije do kompjuterske nauke, i biće stalno na programu popularnih medija.

ROBERT AUNGER
UNIVERSITY COLLEGE, LONDON

REČ UREDNIKA

forvardima, fjučersima, opcijama, svopovima, greenfield i brownfield investicijama. Sve su to poteškoće koje opterećuju jezik te je neophodno pristupiti standardizaciji pojmova da bi se izbegla šarolikost u kojoj prosečan čovek ne može da se snađe.

Najteži problem ipak predstavlja okolnost kada u stručnoj terminologiji u matičnom jeziku uopšte ne postoje ni pojam ni reč. U ovom delu je po prvi put uneta u našu naučnu terminologiju reč *psefologija*. Iako već poznata, interesantna je i reč 'mem', koja je skovana po uzoru na reč 'gen', naročito stoga što se i tim pojmom evolucija od biološke ravni, genetskog nasleđivanja, proširuje i na kulturu, i što je on definisan kao jedinica prenošenja kulture, dakle kao jedinica socijalne evolucije. O svemu tome čitaoci će moći da se obaveste u ovom delu kojem ih izdavač i prevodilac sa zadovoljstvom prepuštaju, verujući da će onima koji još uvek drže da je znanje moć poslužiti da obogate svoj intelektualni kapital."

R. V.

ILIJ VUJAČIĆ:

Kao urednik u Službenom glasniku potpisujete Enciklopedije društvenih nauka. U čemu je njen značaj i kome je ona namenjeno?

Ova enciklopedija predstavlja skup najrelevantnijih znanja o pojedincu, društvu i državi na početku 21. veka, sadržanih u oko skoro 500 kritički pisanih i obuhvatnih odrednica kojima se pokriva jezgro društvenih nauka od sociologije, ekonomije, prava i politikologije do antropologije, lingvistike, demografije, geografije i obrazovanja. Ona je uspostavila standarde, raščistila pojmove, ostvarila sintezu i razvejala "maglu" sa brojnih novih pitanja i područja istraživanja u savremenoj društvenoj nauci. Dovoljno je pomenuti da se među nje-

nih 420 saradnika i saradnica nalaze i takva imena kao što su Zigmund Bauman, Norman Berí, Ernest Gelner, Arent Lijphart, Stiven Ljuks, Meri Evans, Denis Mekvejl, Dejvid Miler, Kenet Minog, Brendan O'Liri, Gaj Piteri i Filip Šmiter. Namenjena je istraživačima i istraživa-

čicama kojima je potrebna priručna a pouzdana referentna "stona" enciklopedija za brz pregled pojmova, koncepta, koncepcija, struja, pravaca, škola, ideja, pristupa, pokreta i stvaralaca, koji se nalaze izvan one oblasti kojom se lično bave, kao i za znanja graničnih i bliskih disciplina koja su sve neophodnija u savremenom trendu sve veće multidisciplinarnosti i imperativima izlaska izvan granica svog uskog naučnog područja. Ona sasvim zadovoljava potrebe stručnjaka i stručnjakinja, studenata i studentkinja, kao i akademskih istraživača i istraživačica, ali i laika koji žele da se obaveste o stanju neke discipline i nekih važnih pojmova savremenog društvenog diskursa i praksi.

Koje biste knjige iz Glasnikove edicije "Vreme Jugoslavije", koju takođe uređujete, preporučili?

U ediciji "Vreme Jugoslavije" objavljuju se istoriografska građa, naučni i publicistički radovi, memoari, svedočenja, dnevници i sećanja vezana za period postojanja Jugoslavije, knjige posvećene njenom nastanku, trajanju i nestanku, kao i događajima i procesima koji su bitno uticali na njen karakter i sudbinu. Mislim da je posle radikalnog odbacivanja jugoslovenskog nasleđa u nacionalističkoj euforiji izgradnje nacije i države devedesetih, došlo vreme da se odmereno i kritički razmotre važni činoci vezani za jedan važan period naše istorije, koji uostalom čini skoro polovinu naše savremene istorije. Knjige koje mogu pomoći razumevanju događaja iz ove naše nedavne prošlosti svakako su knjiga Predraga J. Markovića *Trajnost i promena* sa podnaslovom "Društvena istorija socijalističke i postsocijalističke svakodnevice Jugoslavije i Srbije", knjiga Radmile Nakarade *Raspad Jugoslavije* (Problemi tumačenja, suočavanja i tranzicije), Đorđa Stankovića *Srbija i stvaranje Jugoslavije*, i Slobodana Miladinovića *Elite raspada*. Kao značajne knjige za istorijsku građu izdvojio bih dnevničke zapise i sećanja Dušana Čkrebića, Petra Stambolića i Dragoslava Draže Markovića kao i knjigu *VIII sednica CK SK Srbije* koju su priredili Slaviša Lekić i Zoran Pavić.

R. V.

SLOBODAN MILADINović:
ELITE RASPADA

Studija *Elite raspada* predstavlja delimično prerađeni tekst doktorske disertacije "Socijalna reprodukcija i društvena svest vladajućih elita u Srbiji i Hrvatskoj pred raspad SFRJ" koju je Slobodan Miladinović odbranio na Filozofskom fakultetu u Beogradu 1999. godine. Miladinović se u svojoj studiji bavi strukturom jugoslovenskog društva u pogledu raspodele društvene moći, odnosno formiranjem i reprodukcijom jugoslovenske vladajuće elite i vrednostima koje su zastupale i kojima su se rukovodile. "Cilj ove knjige", kaže Miladinović u uvodu ovog izdanja, "jeste da (polazeći od stava da je socijalističko društvo društvo u kojem dominantna klasa nastoji da ovlada totalitetom društvenih odnosa i da je najveća koncentracija ukupne društvene moći u rukama vladajuće elite te da ona nije jedinstvena već je podeljena po nacionalno-republičkom ključu) dokaže da je elita bila najznačajniji faktor koji

se mogao proglasiti generatorom društvene krize, što je za posledicu imalo pad socijalizma kao društveno-ekonomskog poretka i raspad Jugoslavije kao državne zajednice."

VENCESLAV GLIŠIĆ:
SUSRETI I RAZGOVORI –
PRILOZI ZA BIOGRAFIJU PETRA
STAMBOLIĆA

"Česti susreti i razgovori Petra Stambolića i dr Venceslava Glišića od 1969. do 1989. godine inicirali su knjigu koja osvetljava ne samo Stambolićevu biografiju već i njegovo viđenje političkog i kulturnog života tog perioda, kao i kazivanja o najznačajnijim ličnostima epohe, od Broza, Kardelja i Rankovića do Oskara Daviča, Krleža i Dobrice Ćosića. Pokušao sam da ostavim jedno svedočenje o Stamboliću i njegovoj političkoj aktivnosti – šta je govorio i mislio o istaknutim političarima i događajima svog vremena koji su bitno uticali na sudbinu Srbije i Jugoslavije u drugoj polovini dvadesetog veka", kaže u predgovoru knjizi autor Venceslav Glišić.

SEĆANJA I KOMENTARI
– DNEVNIČKE BELEŠKE
DRAGOSLAVA DRAŽE
MARKOVIĆA

PRIREDIO: MIROSLAV MARKOVIĆ

"... Memoari, zapisi, dnevničke beleške nikada nisu istorija već pišćev lični doživljaj prošlosti. U pitanju je suočavanje s događajima u kojima je učestvovao, ljudima koje je sretao, vremenom koje je proživio. Tako je i s *Dnevničkim beleškama Dragoslava – Draže Markovića*. Za istoričare, to je važan istorijski izvor koji treba pridružiti već objavljenim i dostupnim istorijskim izvorima. Tek u "trenju" s njima, u permanentnom "ukrštanju" i kritičkom preispitivanju, biće određena njegova prava vrednost. Ipak, već sada možemo biti sigurni da će *Dnevničke beleške Dragoslava Markovića* doprineti da slojevitije sagledamo prošlost. U pitanju je "odgovor" istaknutog pojedinca, dugogodišnjeg učesnika u političkom životu, na pitanja koja je pred njega postavila konkretna istorijska situacija i konkretna politika.

Posredno, one pružaju mogućnost čitaocu da s više razumevanja sagledava događaje, procese i ličnosti koje su oblikovale svet u kome živimo..." (prof. dr Ljubodrag Dinić)

DUŠAN ČKREBIĆ:
POGLED ISKOSA

"Želeo sam da zabeležim ponešto o ljudima koje sam sretao, poznao, sa kojima sam radio ili manje-više saradivao, a latio sam se i svojih zaturenih zapisa i beleški vođenih na preskok godinama unazad. One su makar i u naznakama određivale putokaz kojim bi trebalo ići... Tako je nastala ova knjiga kao uži izbor memoarsko-političkih eseja o mojim savremenici. Naravno, ovo kazivanje nije istorija, ali možda može da bude jedan puteljak koji vodi ka njoj. Ličnosti iz našeg ondašnjeg političkog života o kojima sam pisao, lično sam poznao. Sa nekima sam tesno saradivao, sa drugima sam se dobro znao, a ima i onih koji su mi zbog svog ranog odlaska iz aktivnog političkog života (ili mog kasnog ulaska u njega), zbog godina ili drugih razloga ostali u bleđem sećanju..." (D. Čkrebic)

O TITU

DANILO TODOROVIĆ:
TITO – LOV – POLITIKA

Lov je drevna ljudska veština, odnos čoveka i prirode prvobitno determinisan zakonima održanja prerađao je, od potrebe do strasti, u poseban oblik društvene svesti. Iz neobične perspektive odnosa lovca i lovine, zakonitosti života i društva najbolje su se videle, pre svega kroz odnos i posvećenost lovaca a kasnije i kroz političke i teritorijalne ambicije koje su se, sa prostora lovišta, neminovno prelivala na širi prostor države. U životu bivšeg jugoslovenskog predsednika Josipa Broza Tita lov je, skoro opsesivno, zauzimao centralno mesto. Ne samo kao hobi i predah od državnih i partijskih obaveza; lovišta su često

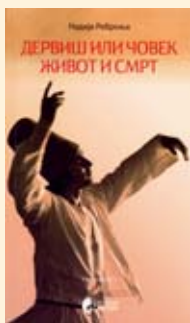
bila mesta važnih sastanaka na kojima su donošene sudbinske odluke. Dr Danilo Todorović, dugogodišnji upravnik lovišta Belje, dvadeset godina je lovio sa Titom bivajući često svedok raznih događaja od humornih do vrlo ozbiljnih. U Belje su dolazili svi, od velikih svetskih državnika (Hruščov, Brežnjev, Čaušesku, Honeker, Kadar...), prvaka tadašnje jugoslovenske političke scene, svetskih biznismena i uglednika koji su hteli da love tamo gde lovi jugoslovenski Predsednik. Knjiga *Dvadeset godina u lovu s Titom* nije samo memoarska priča Danila Todorovića već i autentično svedočanstvo o vremenu i ljudima, Josipu Brozu kao lovcu i kao sabesedniku, lovcima i lovnici, politici i moralu.

RADOVAN POPOVIĆ: DERVIŠEVA KOBNA PTICA

BIBLIOTEKA: KNJIŽEVNE NAUKE, UMETNOST I KULTURA
KOLEKCIJA: "NIZ"

Ove godine obeležava se stota godišnjica od rođenja jednog od najvećih pisaca srpske književnosti – Meše Selimovića. Kada je reč o Selimovićevoj biografiji, jedna od nezaobilaznih knjiga jeste knjiga našeg istaknutog publiciste i književnog biografa Radovana Popovića *Derviševa kobna ptica*, koju je Službeni glasnik objavio u okviru Popovićevih odabranih dela u dvadeset knjiga. Na temelju bogate arhivske građe, dokumenata, novinskih napisa, svedočenja savremenika, piščeve korespondencije i rukopisa iz ostavštine, Radovan Popović rekonstruiše Selimovićev životni put, počev od godina provedenih u rodnoj Tuzli, preko odlaska u partizane, tragične smrti njegovog brata Šefkije (koja će u Selimoviću ostaviti dubok i bolan trag i inspirisati nastanak romana *Derviš i smrt*), zatim godina provedenih u Sarajevu, odlaska iz njega i života u Beogradu, sve do smrti 1982. godine. Pored činjenica iz piščevog života i njegove književne karijere, Popović detaljno rekonstruiše kontekst u kome je Selimović delovao i objašnjava kontroverze koje su ga pratile. Ova knjiga, zanimljivo i pitko pisana i bogato ilustrovana piščevim fotografijama i faksimilima dokumenata, rukopisa i prepiske, predstavlja nezaobilazno štivo za sve koji žele da se upoznaju sa biografijom našeg književnog velikana.

NADIJA REBRONJA: DERVIŠ ILI ČOVEK, ŽIVOT ILI SMRT

BIBLIOTEKA: KNJIŽEVNE NAUKE, UMETNOST I KULTURA
KOLEKCIJA: "SKLADIŠTE"

Studija Nadije Rebronje *Derviš ili čovek, život i smrt* bavi se jednim važnim i do sada nedovoljno analiziranim aspektom kapitalnog romana Meše Selimovića *Derviš i smrt* – njegovim religijskim podtekstom, a naročito piščevom odnosu prema islamskom nasleđu, odnosno svrsi i načinu na koji je Selimović u svoj roman inkorporirao delove kuranskih ajeta. "*Derviš i smrt* je univerzalna paradigma o dobru i zlu, slobodi i totalitarnim sistemima, o dijalektici i ustrojstvu društva i položaju mislećeg čoveka u njemu, ali svako dosadašnje tumačenje ostajalo je uglavnom unutar jednog kritičkog diskursa koji se završavao humanističkim aspektima ili socio-antropološkom slikom", kaže recenzent knjige. "Nadija Rebronja u studiji *Derviš ili čovek, život i smrt* odlazi korak dalje ka mitskim i imaginativnim prostorima islamskog verovanja i svete knjige Kuran, poredeći drevna predanja i granice piščeve slobode, tražeći i nalazeći ključeve dogmatske svesti, ali i minucioznih Selimovićevih karakteroloških nijansiranja likova. Dolazeći do zanimljivih i neobičnih uvida i paralelizama, u islamu kao i u drugim religijama, Nadija Rebronja uspostavlja pravu meru odnosa, preplitanja i uzajamne inspirativnosti dve knjige – najveće knjige islama i jednog od najvećih romana XX veka."

PERO SIMIĆ I ZVONIMIR DESPOT:

TITO – STROGO POVERLJIVO

ARHIVSKI DOKUMENTI

Knjiga Pere Simića i Zvonimira Despota *Tito – Strogo poverljivo* je prva zajednička knjiga jednog srpskog i jednog hrvatskog autora u poslednjih pola veka, koja se bavi našom novijom istorijom. U knjizi se nalaze 253 manje poznata ili potpuno nepoznata dokumenta o Titu – od krsnog lista i najveće tajne njegovog života, uslova i okolnosti pod kojima ga je Moskva postavila za generalnog sekretara CK KPJ i nepoznanica o sukobu sa Staljinom, do podataka o njegovim platama, autorskim honorarima i dečjim dodacima. Knjiga čitaocu omogućuje da iz prve ruke upozna Tita – najvećeg jugoslovenskog političara 20. veka.

СЕРТИФИКАТ ISO 9001

ЛИЧНА ИСТОРИЈА ЈЕДНОГ ДОБА

Пишчеви записи у седам књига
Добрица Ћосић
приредила Ана Ћосић-Вукић

ВРЕМЕ ИСКУШЕЊА
1951–1968, књига 1

ВРЕМЕ ОТПОРА
1969–1980, књига 2

ВРЕМЕ РАСПАДА
1981–1991, књига 3

ВРЕМЕ МРЖЊЕ
1992–1993, књига 4

ВРЕМЕ ПОРАЗА
1993–1999, књига 5

ВРЕМЕ ЗМИЈА
1999–2000, књига 6

прво издање, 2009.
тврд повез, ћирилица
цена: 10.260,00

СРПСКО ПИТАЊЕ
У XX ВЕКУ
књига 7

Попуст 35%

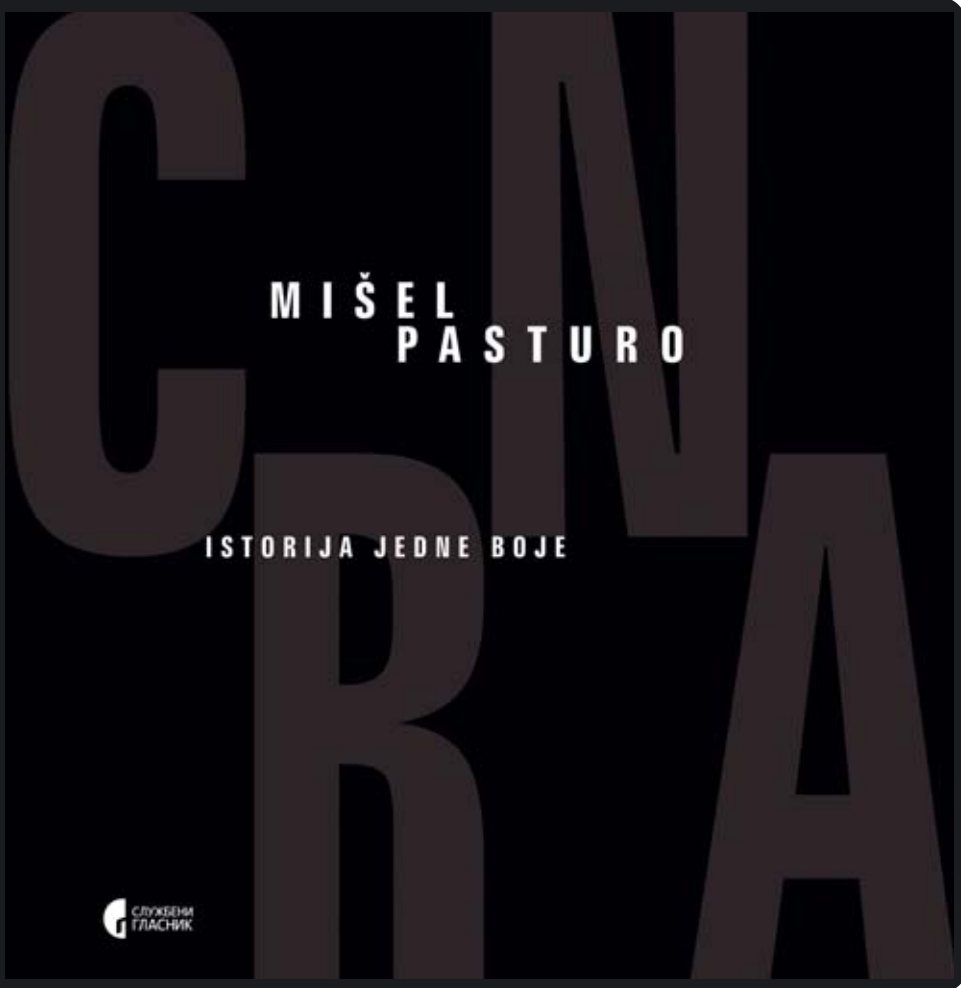
Додатне информације:
телефон 011/ 36 444 52
e-mail: prodaja@slglasnik.com
www.slglasnik.com

MIŠEL PASTURO: CRNA ISTORIJA JEDNE BOJE

Dugo je na Zapadu crna imala status boje sa karakterom i bila osnovni stub u čitavom sistemu boja. Ali njena sudbina se promenila početkom modernog doba: pronalazak štamparstva, širenje graviranih slika i protestantska reformacija doделиli su crnoj, kao i beloj, posebnu ulogu. Kada je nekoliko decenija kasnije Isak Njutn otkrio spektar, uveo je novi poredak boja u kome od tada više neće biti mesta za belu ili crnu: skoro tri stoleća crna i bela posmatrane su i doživljavane kao "neboje". Ipak, tokom XX veka najpre u umetnosti, zatim u društvu, na kraju i u nauci, crnoj je postepeno vraćen status autentične boje.

Knjiga Mišela Pasturoa posvećena je toj dugoj istoriji crne u evropskim društvima, naglašavajući više društvene nego umetničke aspekte crne boje, govori šta je univerzum boja možda značio različitim društvima koja su prethodila našem, uzimajući u obzir sve komponente tog univerzuma: leksiku i fenomene imenovanja, hemiju pigmenata i koloranata, tehnike slikanja i bojenja, sisteme kostima i kodova koji ih podvlače, mesto boje u svakodnevnom životu i materijalnoj kulturi, pravila koja je postavila vlast, moralne standarde crkve, naučne spekulacije i dela umetnika.

IZ GLASNIKOVE PRAVNE BIBLIOTEKE PREPORUČUJEMO

KOMENTAR ZAKONIKA O KRIVIČNOM POSTUPKU

PROF. DR TIHOMIRA VASILJEVIĆA I
PROF. DR MOMČILA GRUBAČA

Ovo izdanje važećeg *Komentara Zakonika o krivičnom postupku* potpuno je usaglašeno sa svim do sada izvršenim izmenama i dopunama *Zakonika o krivičnom postupku*, novim propisima sporednog i dopunskog krivičnog procesnog prava, posebno sa novim *Krivičnim zakonikom*, novim Ustavom Srbije, međunarodnim konvencijama koje su u međuvremenu ratifikovane, zakonima o novoj organizaciji sudova i javnog tužilaštva i novom sudskom praksom. Naročita pažnja je posvećena izmenama i dopunama *Zakonika* koje su izvršene u septembru 2009. godine i donele veliki broj značajnih promena. Bitno prerađen i ažuriran, *Komentar* će korisno poslužiti sudijama, javnim tužiocima, advokatima i svima onima koji primenjuju krivično procesno pravo.

PROF. DR MILAN VUJANIĆ, PROF. DR KRSTO
LIPOVAC, STOJADIN JOVANOVIĆ, DRAGOMIR
MILOJEVIĆ:
KOMENTAR ZAKONA O BEZBEDNOSTI
SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA

PROF. DR BORIVOJE POZNIĆ:
KOMENTAR ZAKONA O PARNIČNOM
POSTUPKU
(PREMA ZAKONU OD 1976. GODINE SA DOCNIJIM
IZMENAMA I DOPUNAMA)

MOMČILO GRUBAČ, GORAN P. ILIĆ, MIODRAG
MAJIĆ:
KOMENTAR ZAKONA O MEĐUNARODNOJ
PRAVNOJ POMOĆI

PROF. DR NEBOJŠA ŠARKIĆ, I MLADEN NIKOLIĆ:
KOMENTAR ZAKONA O IZVRŠNOM POSTUPKU

SLOBODAN MILETIĆ:
KOMENTAR ZAKONA O POLICIJI

Knjige možete poručiti na telefon
011/ 36 444 52 ili e-mail: prodaja@slglasnik.com,
www.slglasnik.com

VREME

Copyright © NP Vreme, Beograd

Upotreba materijala iz ovog fajla u bilo koje svrhe osim za
ličnu arhivu dozvoljena je samo uz pisano odobrenje NP Vreme

PDF IZDANJE RAZVILI: Saša Marković i Ivan Hrašovec

OBRADA: Marjana Hrašovec